

MEMO

Datum	29 maart 2022
Aan	HTO
Van	
Onderwerp	Onderwijs voor kinderen van Oekraïense vluchtelingen

---

De eerste kinderen uit Oekraïne zijn inmiddels gestart op een aantal scholen in onze gemeente. Dit zijn veelal kinderen die voor de oorlog al naar Nederland zijn gekomen. De kinderen die nu naar ons land komen zijn gevlucht tijdens de oorlog. We verwachten dat deze aantallen de komende periode zullen gaan oplopen.

Op dit moment zijn er 20 leerlingen ingeschreven op basisscholen verspreid door de gemeente. Op het ISK in Waalwijk zijn inmiddels 4 leerlingen uit onze gemeente aangemeld. De verwachting is dat deze aantallen verder zullen toenemen. Een gezamenlijke aanpak met scholen, kinderopvang, JGZ en gemeente is wenselijk en noodzakelijk. Enerzijds om deze kinderen het onderwijs en de ondersteuning te geven die zij nodig hebben, anderzijds om het voor scholen en gemeente behapbaar en overzichtelijk te houden.

Adviezen Rijk en regio: organiseer onderwijs centraal en dichtbij opvanglocaties

Het Rijk (en ook landelijke organisaties zoals de PO-raad en het LOWAN) adviseert om kinderen zo veel als mogelijk op te nemen in de bestaande (centrale) taalklassen van het PO. Kinderen die naar het VO gaan volgen de reguliere weg richting een centraal ISK (Internationale schakelklas). Regionaal hanteren de Baronie-gemeenten en samenwerkingsverbanden PO en VO deze lijn ook.

In de Taalklassen zit namelijk de expertise als het gaat om NT2-onderwijs. Bovendien hebben leerkrachten van taalklassen ervaring in het omgaan met kinderen uit conflictgebieden. Regionaal wordt aanvullend de lijn gehanteerd om het onderwijs dichtbij de grotere opvanglocaties te organiseren.

Taalklas en ISK in Altena

In Altena kennen we 1 taalklas voor het PO. Deze bevindt zich in D'Uylenborch in Almkerk. Op deze locatie is geen (fysieke) ruimte voor uitbreiding.

Er is ook geen personeel beschikbaar om een extra taalklas te bemensen.

De kinderen die nu al in onze gemeente zijn, worden om die reden geplaatst op de school in de buurt. Wanneer de aantallen verder oplopen is dat geen houdbare situatie.

Voor het VO worden kinderen nu al verwezen naar een ISK in de buurt. Deze bevinden zich allen buiten de gemeente. We verwachten dat we hierin als gemeente weinig extra's hoeven te organiseren. Mogelijk wel (vergoeding voor) vervoer of bijvoorbeeld een fiets wanneer mensen die dit zelf niet kunnen betalen.

Oekraïne-klas op 3 of 4 locaties

We stellen voor om in ieder geval een onderwijslocatie te realiseren in Werkendam en in Rijswijk. En mogelijk een derde en vierde locatie in Veen of Genderen in verband met de mensen die nu ingeschreven staan op een adres in deze dorpen en de verwachte toestroom naar Genderen.

Zowel kinderen die nog naar Altena komen, als kinderen die nu al hier naar school gaan moeten een plek krijgen op één van deze locaties.

Doel van de klas is om kinderen Nederlands te leren en wanneer mogelijk te laten doorstromen naar een reguliere basisschool in de buurt.

Met onze scholen heeft hierover al overleg plaatsgevonden. Zij onderschrijven de gedachte om het onderwijs centraal te organiseren.

Vanuit scholen en vanuit intern overleg zijn al een aantal locaties aangedragen die geschikt zouden zijn.

- Vlechtwerk Werkendam

Hier kan ruimte vrijgemaakt worden. Er moeten wel wat kleine aanpassingen gedaan worden in de gymzaal.

- Het Fundament Genderen

Zij hebben leegstand en kunnen een lokaal vrijmaken.

- Eben Haëzer Woudrichem

Zij hebben ook leegstand en kunnen een lokaal vrijmaken.

- Flambouw Werkendam

Dit is een pand wat vroeger een basisschool was. Momenteel wordt het gebruikt als dorps huis en door wat kleine verenigingen. Hier zullen wat meer aanpassingen gedaan moeten worden.

- Kruisstraat 14 Rijswijk

Christen Gemeente Rijswijk biedt 3 lokalen aan.

Voor- en vroegschoolse educatie

We stellen tevens voor om de mogelijkheden te bekijken van een groep voor voor-en vroegschoolse educatie op deze locaties. Het gaat dan om kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar (voorschools) en groep 1 en 2 (vroegschoolse).

Ook de kinderopvang krijgt al meldingen van kinderen die gebruik willen maken van opvang. Het is zeer aan te bevelen om deze kinderen mee te nemen in een VVE programma. Vooral als deze kinderen in Nederland blijven is het belangrijk dat zij niet met een taalachterstand op de basisschool beginnen.

We verwachten wel dat het aantal meldingen hiervoor (zeker in de komende maanden) kleiner zal zijn dan de aantallen die naar school zullen gaan. Proportionaliteit is dus belangrijk. We gaan hierover in overleg met de kinderopvangorganisaties om afspraken te maken over wat een wenselijke situatie is voor hen.

Bemensing onderwijslocaties

Het zal een grote uitdaging worden om de onderwijslocaties te bemensen.

De eerste verantwoordelijkheid hiervan ligt bij de scholen zelf.

Maar als gemeente hebben we al diverse aanbiedingen gekregen van mensen die willen helpen. We gaan er ook vanuit dat onder de vluchtelingen mensen zullen zijn die les kunnen geven of gewend zijn met kinderen te werken.

Screening van deze mensen is uiteraard zeer belangrijk.

De Stroming (schoolbestuur) heeft al een oproep gedaan onder haar leerkrachten om wat extra uren te draaien in deze Oekraïne-klas.

Financiën

De kosten zijn zeer afhankelijk van voor welke locaties gekozen wordt. Het is derhalve nog lastig om hierover iets te zeggen.

Extra meubilair zal waarschijnlijk aangeschaft moeten worden.

Het zou logisch zijn als de gemeente deze kosten zou dragen.

Wanneer we kiezen voor centrale locaties zal dit een vervoersprobleem kunnen opleveren voor de mensen die verder weg wonen.

We verwachten dat er zich de eerste periode veel vrijwilligers zullen melden om te rijden maar de bereidheid hiertoe zal op den duur ook weer afnemen. Dat zien we ook bij de huidige taalklas in Almkerk. We kiezen ervoor om nu geen vervoer te organiseren. Voor de kinderen die afgelopen jaren naar de taalklas in Almkerk gingen en nog gaan wordt ook geen vervoer vanuit de gemeente gefinancierd.

Personeelskosten zouden in principe gedragen moeten worden door de scholen. We verwachten wel dat hiervoor nog een vraag bij de gemeente zal worden neergelegd in het kader van onze verplichtingen op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid.

Besluitvorming:

- **Het onderwijs aan kinderen van Oekraïense vluchtelingen centraal te organiseren in Werkendam, Rijswijk en een nader te bepalen derde (mogelijk vierde) locatie in het oosten van de gemeente (Genderen en/of Veen).**

- **Voor- en vroegschoolse educatie te organiseren dichtbij de opvanglocaties en/of (afhankelijk van de vraag) bij de kinderopvanglocatie dichtbij het woonadres van het kind.**

- **Een startbudget van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het geschikt maken van de onderwijslocaties.**

Bijlage

Wat verder nog speelt rondom deze nieuwe groep leerlingen

- We houden een inventarisatie bij van aantallen. Scholen melden iedere nieuwe aanmelding bij ons.
- We bekijken de mogelijkheid om kinderen op 1 school in te schrijven zodat scholen gemakkelijker in aanmerking komen voor subsidie vanuit het LOWAN voor nieuwkomersonderwijs.
- Het Rijk heeft ook al aangekondigd middelen beschikbaar te gaan stellen aan scholen voor dit onderwijs.
- We stemmen af met de JGZ over VVE-indicaties, gezondheidscontroles, traumasensitief onderwijs etc.
- We bekijken de mogelijkheden van naschoolse activiteiten (sport, cultuur).

Wettelijke taken gemeente

Onderwijshuisvesting en onderwijsachterstandenbeleid

De gemeente heeft de plicht om te zorgen voor onderwijshuisvesting. De toename van kinderen op basisscholen kan zorgen voor een ruimtegebrek. Een toename zoals er nu ontstaat gecombineerd met de tijdelijkheid ervan maakt dat het lastig is om hierop te anticiperen in de bestaande schoolgebouwen.

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid hebben wij de plicht om als gemeente een passend aanbod te bieden aan kinderen die een onderwijsachterstand hebben.

De kinderen van vluchtelingen vallen binnen die doelgroep. Zorgen voor toegang tot voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en taalondersteuning in het basisonderwijs is daarmee onze taak.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen